



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 292/2020-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Podobom, Bratislavská 354/32, Dubnica nad Váhom, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To 89/2015 z 29. februára 2016 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Tdo 88/2016 z 20. apríla 2017 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To 89/2015 z 29. februára 2016 **porušené boli**.
2. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To 89/2015 z 29. februára 2016 v časti týkajúcej sa sťažovateľa **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Trenčíne **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **409,53 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a doterajší priebeh konania

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného

práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto nálezu. Z dôvodov uvedených v obsahu ústavnej sťažnosti možno súčasne zrozumiteľne identifikovať, že sťažovateľ nad rámec petitu namieta aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (s. 6 ústavnej sťažnosti, pozn.) podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj len „dohovor“), čo ústavný súd v zmysle § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a s poukazom na výkladové pravidlá predmetného zákonného ustanovenia vymedzené ústavným súdom vo veci sp. zn. I. ÚS 514/2020 uznal ako prípustné rozšírenie rámca ústavného prieskumu vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv.

1.1 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 292/2020 z 19. júna 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 23 To 89/2015 z 29. februára 2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 88/2016 a jeho uznesením č. k. 6 Tdo 88/2016 z 20. apríla 2017. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh, napadnutých rozhodnutí a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol spolu s ďalšími ôsmimi osobami trestne stíhaný v súvislosti s krádežami motorových vozidiel. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 2 T 185/2011 z 2. marca 2015 bol sťažovateľ odsúdený za pokračovací zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a za pokračovací zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona na úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov nepodmienečne. Okresný súd zaradil sťažovateľa podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zároveň sťažovateľovi uložil podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad na jeden rok a podľa § 61 ods. 1 a 2 Trestného zákona trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na dobu 4 rokov. Okresný súd považoval za preukázané, že obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (sťažovateľ, pozn.), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a tiež svedok [REDAKOVANÉ] od decembra 2008 do 8. septembra 2009 premyslene a dlhodobo odcudzovali cudzí majetok a tento potom následne legalizovali, pričom konkrétne obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (sťažovateľ), [REDAKOVANÉ] a svedok [REDAKOVANÉ] odcudzené vozidlá väčšinou rozobrali, karosériu rozpílili, takto vzniknuté diely použili ako náhradné diely na opravu ďalšieho vozidla alebo predávali ďalším nestotožneným osobám a na účel zahľadania pachových stôp interiéru vozidla posypali čiernym mletým korením. Uvedená organizovaná skupina svoju činnosť vykonávala na účel získavania finančných prostriedkov a iného majetkového prospechu tým, že vozidlá, ktoré pochádzali z krádeže, následne predávali ako celok alebo rozoberali a rozpilovali. Následne ich legalizovali tým, že ich použili na opravy iných vozidiel, a to s úmyslom zatajiť ich pôvod z trestnej činnosti.

3. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovateľ, ostatní obžalovaní, ako aj prokurátor odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 23 To/89/2015-3111012070 z 29. februára 2016 tak, že vo vzťahu k sťažovateľovi v rozsudku okresného súdu zrušil výroky o jeho zaradení do ústavu na výkon trestu a o uložení ochranného dohľadu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozsudkom rozhodol sám tak, že sťažovateľ sa podľa § 48 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Výroky rozsudku okresného súdu, ktorými bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania popísaných skutkov, krajský súd ponechal nedotknuté. Odvolanie prokurátora krajský súd s poukazom na § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

4. Právoplatný rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu č. k. 6 Tdo 88/2016 z 20. apríla 2017 odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. Uznesenie najvyššieho súdu bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 7. júla 2017.

5. Ústavný súd, vychádzajúc z účelu § 45 zákona o ústavnom súde a rešpektujúc materiálnu ochranu ústavnosti, vyzval sťažovateľa, aby špecifikoval, akého postupu sa domáha proti krajskému súdu, keďže túto časť ústavnej sťažnosti považoval so zreteľom na jej obsah za nejasnú, pričom tento následne písomným podaním doručeným ústavnému súdu upresnil, že sa dožaduje aj zrušenia rozsudku krajského súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ podal proti napadnutým rozhodnutiam túto ústavnú sťažnosť, ktorej argumentačnú bázu induktívne rozviedol do niekoľkých tematických okruhov. Prednostne namieta, že jeho odsúdenie bolo založené na jedinom dôkaze, ktorým je výpoveď svedka [REDACTED], ktorý bol sám z tej istej trestnej činnosti obvinený, a preto bol motivovaný získať pre seba výhody výmenou za svoju výpoveď proti ostatným spoluobžalovaným. Tento dôkaz navyše nebol podľa sťažovateľa vykonaný zákonným spôsobom, keďže v prípravnom konaní svedok [REDACTED] nevypovedal o prežitých udalostiach spontánne, ale čítal z pripravených poznámok. Na hlavnom pojednávaní neuviedol tie isté skutočnosti ako v prípravnom konaní, pričom prokurátor na odstránenie vzniknutých rozporov nenavrhol prečítať zápisnicu o jeho skoršom výsluchu z prípravného konania a taký postup nezvolil ani samotný okresný súd. Ani pred okresným súdom, ani pred krajským súdom nebol vykonaný dôkaz z prípravného konania – konfrontácia medzi sťažovateľom a svedkom [REDACTED]. Jeho výpovede sú tak podľa sťažovateľa zmätočné a súdy sa s rozdielnymi verziami v tvrdeniach tohto svedka v rozsudkoch nevysporiadali. Sťažovateľ namieta aj nedostatok odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, keď úvahy súdov vo vzťahu k sťažovateľovi považuje za všeobecné, paušálne a bez akejkoľvek spojitosti s osobou sťažovateľa. Z jednotlivých častí rozsudkov oboch súdov sa nedá zistiť, ktoré dôkazy smerujú voči ktorým obžalovaným, čím malo tiež byť porušené aj jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré zahŕňa aj právo na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia. V ďalšom okruhu námietok sťažovateľ namieta zásah do práva na obhajobu tým, že všeobecné súdy bez náležitého odôvodnenia nevykonali ním navrhované dôkazy – posúdene „vierohodnosti“ svedka [REDACTED] znalcom z odboru psychológie a výsluch svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

██████████ a ██████████ na hlavnom pojednávaní, ktorí mali potvrdzovať jeho alibi v čase spáchania niektorých čiastkových útokov. Ďalej sťažovateľ argumentuje, že zo strany všeobecných súdov nebolo preukázané naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu legalizácie príjmov z trestnej činnosti vo vzťahu k jeho osobe, keď zo skutkových zistení a z popisu skutku vôbec nevyplýva jeho následné konanie, ktoré by bolo vedené snahou zaistiť dojem legálnosti veci získanej trestným činom. V popise skutku tak podľa názoru sťažovateľa absentuje jeden zo základných znakov skutkovej podstaty predmetného trestného činu a takéto konanie nevyplýva ani zo skutkových zistení získaných z výpovede svedka ██████████, ktorý sa na hlavnom pojednávaní k týmto skutočnostiam nevyjadril.

7. Z uvedených dôvodov sťažovateľ vyvodzuje, že boli porušené jeho práva uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu, domáha sa zrušenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, rozsudku krajského súdu, prikázania znovu vo veci konať a vyslovenia zákazu pokračovať v porušovaní jeho základných práv. Zároveň žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

8. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti konštatoval, že dovolací súd je pri posudzovaní správnosti právnej kvalifikácie zisteného skutku viazaný celým skutkom, tak ako bol v pôvodnom konaní zistený, pričom jeho správnosť a úplnosť nemôže skúmať ani meniť. Skutok bol ustálený nielen z popisu jednotlivých čiastkových útokov kladených za vinu sťažovateľovi, ale aj z úvodnej časti skutkovej vety a napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona. Vzhľadom na počet čiastkových útokov (celkovo 56, pozn.) a páchatel'ov je určitá miera abstrakcie v popise skutku nevyhnutná. Pod žiadny z dovolacích dôvodov dostupných pre obvineného nebolo možné subsumovať ani námietky sťažovateľa spochybňujúce vierohodnosť kľúčového svedka ██████████. Ide totiž o otázku hodnotenia dôkazov (a nie zákonnosti ich získania), ktoré nie je dovolací súd oprávnený na podklade dovolania obvineného prehodnocovať, keďže by to odporovalo zákonom stanovenej viazanosti zisteným skutkom.

9. Ďalej najvyšší súd uviedol, že zo zistených skutkov nižšími súdmi, ktorými je dovolací súd viazaný, je konštatované, že sťažovateľ vedel, že kupuje veci pochádzajúce z trestných činov v úmysle zatajiť ich pôvod, a previedol ich na seba a držal ich a takto získané veci rozpíliť a použil ako náhradné diely, čo robil dlhšiu dobu a opakovane. Pre záver o naplnení skutkovej podstaty žalovaného trestného činu nie je potrebné ďalšie podrobné popisovanie konania sťažovateľa. Revízia ustálených skutkov by bola porušením § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a prekročením právomoci dovolacieho súdu. Nevykonanie navrhnutých dôkazov nezakladá už dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Dovolací súd tak nezistil zásadné porušenie práv na obhajobu.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

10. Krajský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti v relevantnej časti konštatoval, že z písomného odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplývajú všetky vykonané dôkazy, z ktorých súdy oboch stupňov vychádzali pri zisťovaní a ustálení skutkového stavu veci. Pripomenul, že súdy nie sú povinné vykonať všetky stranami navrhované dôkazy, ak z iných vykonaných dôkazov vyplýva skutkový stav pre rozhodnutie o vine bez akýchkoľvek pochybností. V súvislosti s námietkami týkajúcimi sa skutkovej vety uviedol, že je v súlade s ustálenou praxou, ak sa v jednotlivostiach uvedie pojem „bližšie neurčenom mieste“ či „s nestotožnenou osobou“. Skutková veta výroku o vine vrátane čiastkových útokov obsahuje potrebné skutočnosti odôvodňujúce zákonné znaky spáchaných trestných činov. K osobe sťažovateľa uviedol, že popri aj ním spáchaných čiastkových útokov (č. 2, 6, 19, 35, 40, 41) u neho použitá právna kvalifikácia vyplýva aj z úvodných ustanovení skutkovej vety.

III.3. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ vo svojej replike k vyjadreniam krajského a najvyššieho súdu uviedol, že trvá na dôvodoch svojej ústavnej sťažnosti.

12. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a spisov predložených ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd následne pristúpil k preskúmaniu prednesených námietok sťažovateľa v rozsahu a z dôvodov, ktoré tento uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti, zamerajúc pritom svoju pozornosť na ústavnoprávne aspekty namietaných väd napadnutých rozhodnutí, ako aj konaní, ktoré im predchádzali (bod II). Ústavný súd tak preskúmal, či skutočnosti namietané sťažovateľom v jeho ústavnej sťažnosti majú oporu v spise a sú svojou povahou a intenzitou spôsobilé odobriť záver o porušení základných práv sťažovateľa a následne privodiť kasačný zásah zo strany ústavného súdu.

14. Sťažovateľ smeruje všetky svoje námietky proti krajskému súdu a najvyššiemu súdu súčasne, keď tvrdí, že ani jeden z nich nenapravil pôvodné pochybenia okresného súdu. Hlavné námietky sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sú namierené k spochybneniu zákonnosti a vierohodnosti výpovede spolupracujúceho svedka [REDAKOVANÉ] v konaní pred všeobecnými súdmi. Ďalej namieta zmaťnosť a nepreskúmateľnosť napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, nevykonanie dôkazov navrhovaných obhajobou týkajúcich sa výsluchov označených svedkov a neoverenie vierohodnosti svedka [REDAKOVANÉ] znalcom psychológom. Súčasne sťažovateľ namieta, že mu nebola preukázaná legalizácia kradnutých motorových vozidiel a v tejto súvislosti

sa venuje rozborom znakov skutkovej podstaty legalizácie príjmu z trestnej činnosti a ich konfrontácii so skutkovými zisteniami z dokazovania.

15. Ešte pred samotným posúdením relevantnej argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti považuje ústavný súd za potrebné pripomenúť, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je postavený mimo sústavu všeobecných súdov a nie je ho možné považovať za ďalšiu opravnú inštanciu v systéme všeobecného súdnictva. Ústavný súd nie je spravidla oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu, základného práva na obhajobu, základného práva na právnu pomoc a práva na spravodlivý proces napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

16. Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sa ústavný súd musel zaoberať aj otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti ako jednou z procesných podmienok jej prípustnosti. Vychádzajúc z § 124 štvrtej vety zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorej ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, ústavný súd považoval dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti v danej veci za zachovanú.

17. Ústavný súd v úvode tejto časti súčasne poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a je ich potrebné posudzovať spoločne.

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho

veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

19. Článok 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (m. m. III. ÚS 199/08).

20. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

21. Ústavný súd aj v kontexte už uvedených kritérií pristúpil k preskúmaniu sťažovateľom prednesených námietok, a to v rámci argumentačných okruhov, ktoré vyplývajú z jeho ústavnej sťažnosti.

IV.1.1. Námietky sťažovateľa smerujúce proti svedkovi [REDAKOVANÉ] a nezákonnosti a nedostatočnej vierohodnosti jeho svedeckej výpovede

22. Ústavný súd najskôr preskúmal námietky sťažovateľa smerujúce ku skutočnosti, že jediný usvedčujúci dôkaz v jeho neprospech je výpoveď spolupracujúceho svedka [REDAKOVANÉ], o ktorého vierohodnosti možno mať podľa sťažovateľa dôvodné pochybnosti, jeho výpoveď ostáva osamotená bez podpory ostatných dôkazov a samotný výsluch nebol vykonaný zákonným spôsobom.

23. V súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd na úvod pripomína, že tento už bol ústavným súdom preskúmaný na základe ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 14/2019. Ústavný súd svojím nálezom vyslovil porušenie základného práva [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a v časti týkajúcej sa [REDAKOVANÉ] ho zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

24. Rovnako ako v už citovanom náleze aj na tomto mieste považoval ústavný súd najskôr za potrebné sa adresne vysporiadať s prípustnosťou výpovede spolupracujúceho svedka v trestnom konaní a s kritériami, ktoré s prípustnosťou takéhoto dôkazu spájajú kautely spravodlivého procesu.

25. V úvode ústavný súd konštatuje, že sa hlási k názorom, v zmysle ktorých inštitút spolupracujúceho svedka predstavuje významný a prospešný trestno-procesný inštitút, ktorého účelom je zvyčajne prekonať dôkaznú núdzu pri závažnej trestnej činnosti, ktorej odhaľovanie a preukazovanie je spravidla spájané s osobitnými ťažkosťami. Ide o legitímny nástroj v boji najmä proti organizovaným formám trestnej činnosti, často proti sofistikovanej kriminalite (osobitne náročnej napríklad spôsobom, rozsahom alebo subjektami jej páchania), ktorej prostriedky a prejavy sa častokrát prelínajú s legálnymi aktivitami a sťažujú tak jej odhaľovanie a dokumentovanie. Takáto trestná činnosť je často organizovaná na viacerých úrovniach, kde sa všetci páchatelia mnohokrát ani navzájom nepoznajú (napr. v záujme bezpečnosti najmä jej vedúcich predstaviteľov), je sprevádzaná používaním utajovaných spôsobov a foriém modernej komunikácie a organizovaná na rôznych miestach, častokrát nielen v rámci jedného štátu. Všetky tieto činitele, jednotlivito aj v kombinácii, potom prispievajú k tomu, že takáto trestná činnosť nie je odhalená vôbec, prípadne dostatočne včas. Zmyslom využitia inštitútu spolupracujúceho svedka je tak v rámci už uvedených skutočností záujem štátu odhaliť závažnú a inak ťažko dokázateľnú trestnú činnosť a napomôcť tak k splneniu účelu trestného konania (§ 1 ods. 1 Trestného poriadku).

26. Prvýkrát je možné pojem „spolupracujúci svedok“ vo vzťahu k trestnému konaniu dohľadať v dôvodovej správe k zákonu č. 457/2003 Z. z., ktorým sa novelizoval vtedajší Trestný poriadok (zák. č. 141/1960 Zb. účinný do 31. decembra 2005, pozn.). Tá zavedenie tohto trestnoprocésneho inštitútu odôvodňovala najmä častou dôkaznou núdzou pri vyšetrowaní korupcie a organizovanej trestnej činnosti a z tohto dôvodu sa preto navrhlo výslovne upraviť v Trestnom poriadku postup orgánov činných v trestnom konaní v prípade osoby, ktorá sa spolupodieľala na páchaní trestnej činnosti, avšak dobrovoľne sa rozhodla pre spoluprácu. U takej osoby následne dôvodová správa predpokladala možnosť vyvolať určité zákonné úľavy v podobe dočasného odloženia vznesenia obvinenia, prípadne prerušenie trestného stíhania (ak obvinenie bolo už vznesené) s tým, že *„prokurátor sa bude môcť rozhodnúť následne na základe svedectva tejto osoby v konaní o trestnom čine, v ktorom táto osoba vystupovala ako svedok, či voči nej zastaví trestné stíhanie, alebo bude pre takúto osobu požadovať mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody“*.

Z už zmieneného legálneho ukotvenia využitia spolupracujúceho svedka v trestnom konaní je zrejmé, že jeho osobitosť spočíva v tom, že tento sa zvyčajne podieľa (priamo alebo nepriamo) na trestnej činnosti, ktorej objasňovanie je predmetom trestného konania. Práve z tejto skutočnosti možno následne odvodiť výhody jeho využitia pre účely dokazovania, keďže jeho znalosti o okolnostiach, za ktorých malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, o pomeroch či osobách, s ktorými trestnú činnosť mal páchať sám, totiž vyplňajú inak často neprekonateľnú, dôkaznú núdzu v trestnom konaní. Ústavný súd však nabáda k obozretnosti, pretože tieto isté dôvody predstavujú pre trestné konanie paradoxne aj riziko, ktoré na účely spravodlivého konania nemožno ignorovať. Najväčším rizikom tohto dôkazného prostriedku (a dôkazu z neho získaného) je jeho objektivita, ktorá môže byť deformovaná vlastnými motívmi osoby, ktorá v tomto procesnom postavení vypovedá. Tie reprezentujú okolnosti, ktoré vo sfére vnútorného psychického stavu skutočne (nie iba formálne navonok) vedú obvineného k spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní. Najčastejšie medzi ne môže patriť napríklad snaha získať pre seba výhodu nižšieho trestu, dosiahnuť pre seba zastavenie trestného stíhania, podmienené zastavenie trestného stíhania, snaha zakryť trestnú činnosť inej osoby, zámer pomstiť sa iným osobám alebo zámer za odmenu alebo iný prospech vypovedať úmyselne lživo proti ostatným. Proces voľného hodnotenia dôkazov musí

preto sprevádzať systém určitých procesných garancií, ktoré pre účely ústavného prieskumu zaručia, že trestné konanie ako celok bude spravodlivé.

27. Ústavný súd vo vzťahu k inštitútu spolupracujúceho svedka napokon aj v minulosti rozhodol, že postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využijú zákonodarcom ukotvený, a teda legálny inštitút spolupracujúceho svedka, nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou takýchto výpovedí dopracovali. Relevantné ustanovenia Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov) v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí ukladajú súdom povinnosť vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu. Judikatúra ESLP v otázke tzv. korunných svedkov poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné výhody upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESLP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom na vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (pozri rozhodnutie ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3. 3. 2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatel'a založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (pozri napr. rozhodnutia ESLP vo veciach Cornelis proti Holandsku, z 25. 5. 2004, č. 994/03; Lorse proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 54445/00). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou adresovanou konajúcemu súdu dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí (III. ÚS 758/2016).

Použitie výpovedí svedkov výmenou za ich imunitu alebo iné výhody predstavuje dôležitý nástroj vnútroštátnych orgánov na boj proti závažnej trestnej činnosti, avšak je nutné brať na zreteľ, že môže spochybniť spravodlivosť konania proti obvinenému, pretože takáto výpoveď je zo svojej povahy manipulovateľná a môže byť urobená výlučne výmenou za ponúkané výhody, alebo ako akt osobnej pomsty. Podľa ESLP preto nemožno podceňovať niekedy nejednoznačnú povahu takejto výpovede a riziko toho, že obvinený by mohol byť súdený na základe neoverených obvinení, ktoré nie sú nevyhnutne nezaujaté (m. m. Habran a Dalem, č. 43000/11 a 49380/11, ods. 94 – 96, 17. 1. 2017, ods. 100). Európsky súd pre ľudské práva však doplnil, že použitie takejto výpovede samo osebe neznamená, že konanie ako celok treba považovať za nespravodlivé. Otázku použitia výpovede spolupracujúceho svedka je pritom potrebné posúdiť v rámci okolností daného prípadu s dôrazom na to, či konanie ako celok bolo spravodlivé.

28. Právomoc ústavného súdu je daná výlučne na prieskum rozhodnutí z hľadiska dodržania ústavných právnych princípov, t. j. či v konaní neboli porušené ústavnými predpismi chránené práva a slobody účastníka, či konanie bolo vedené v súlade s ústavnými princípmi a či toto konanie možno ako celok považovať za spravodlivé (m. m. Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3235/15, bod 23 odôvodnenia).

29. Spravodlivosť konania v trestných veciach musí byť zachovaná za každých okolností, avšak určenie, či konanie bolo spravodlivé, nemôže byť založené na jednom a nemennom pravidle a vždy je treba prihliadnuť na okolnosti každej veci a zistiť, či konanie bolo spravodlivé ako celok. To znamená, že je potrebné v každej jednotlivej veci prihliadnuť na priebeh celého súdneho

konania a nemožno prihliadať izolovane len na jeho jeden konkrétny aspekt, či na jednu konkrétnu skutočnosť (v angličtine „incident“) v tomto konaní (m. m. rozhodnutie ESLP vo veci Beuze proti Belgicku, body 120 a 121 odôvodnenia).

30. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý, a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný, resp. rozhodujúci dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona orgánom verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou, resp. dohovorom garantovaného práva (m. m. IV. ÚS 104/2012).

31. Ústavný súd tak na účel posúdenia sťažovateľových výhrad vo vzťahu k spolupracujúcemu svedkovi [REDAKOVANÉ] stál pred úlohou posúdiť, či jeho výpoveď ohrozila spravodlivosť trestného konania ako celku. Samotné posúdenie tejto otázky potom vychádza zo všeobecných zásad týkajúcich sa práva na spravodlivé konanie, z ktorých vyplýva niekoľko hlavných kritérií (výpočet je demonštratívny, pozn.), na ktoré je účelné prihliadnuť (m. m. I. ÚS 374/2020):

- a) či bol sťažovateľ v osobitne zraniteľnom postavení (napr. z dôvodu veku alebo rozumových schopností);
- b) právna úprava prípravného konania a prípustnosti dôkazov v konaní pred súdom a jej rešpektovanie;
- c) či mal sťažovateľ možnosť namietať proti vierohodnosti a použitiu získaných dôkazov;
- d) kvalitu týchto dôkazov, resp. či okolnosti ich získania spochybňujú ich spoľahlivosť a presnosť;
- e) práva obhajoby a ich rešpektovanie v trestnom konaní;
- f) či je sporný dôkaz podporenými aj inými dôkazmi;
- g) váhu spoločenského záujmu na vyšetrovaní a potrestaní dotknutého trestného činu;
- h) ďalšie procesné záruky sťažovateľových práv.

32. Ústavný súd súčasne pripomína, že intenzita prieskumu vyžadovaného vo vzťahu k dôkazu poskytnutého komplicom je priamo úmerná významu výhody, ktorú tento komplic získa výmenou za dôkaz, ktorý poskytne (pozri Erdem proti Nemecku (rozh.), č. 38321/97. 9. 12. 1999; Adamčo proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 45084/14, rozsudok 12. 11. 2019). Ústavný súd neostal ľahostajný k preskúmaniu tejto okolnosti a vlastným šetrením zistil, že spolupracujúci svedok [REDAKOVANÉ] bol stíhaný za trestnú činnosť, ktorá všeobecne v súhrne predstavovala krádež motorových vozidiel v okresoch Prievidza, Partizánske, Bánovce nad Bebravou, Trenčín a Banská Bystrica. Uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. 1 Kv 54/16/3300-8 zo 6. októbra 2016 došlo v zmysle § 215 ods. 3 Trestného poriadku k zastaveniu trestného stíhania [REDAKOVANÉ], v tomto konaní trestne stíhaného za obzvlášť závažný zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona (uznesenie právoplatné 21. októbra 2016, pozn.). Predmetné uznesenie pritom vysvetľuje dôvody na zastavenie trestného stíhania

██████████ odkazom na jeho spoluprácu v trestných konaniach ČVS: KRP-52/OVK-TN-2009, neskôr ČVS: ORP-15/OVK-PD-2011, keď sa svojimi výpoveďami mal podieľať na objasňovaní trestnej činnosti, ktorá mala byť páchaná organizovanou skupinou, „ktorú sformoval a riadil a na jej čele stál ██████████ a jej členovia boli ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ako i ██████████“, ktorí mali byť za túto trestnú činnosť odsúdení rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To/89/2015 z 29. februára 2016 v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/181/2011. Z už popísaných skutočností tak jednoznačne vyplýva, že spolupracujúci svedok ██████████ získal v trestnom konaní, v ktorom mu ako obvinenému pôvodne hrozil trest odňatia slobody vo výmere základnej trestnej sadzby 10 – 15 rokov, faktickú beztrestnosť výmenou za svoju spoluprácu, keďže jeho trestné stíhanie bolo s odkazom na ním učené výpovede, ktoré usvedčovali z trestnej činnosti iné osoby (vrátane sťažovateľa, pozn.), zastavené.

33. Pokiaľ ide o argument, na ktorý sa na účel posilnenia vierohodnosti spolupracujúceho svedka odvolávajú všeobecné súdy, a to že spolupracujúci svedok ██████████ vypovedal aj o svojej účasti na krádežiach osobných motorových vozidiel (a teda aj sám seba usvedčoval z trestnej činnosti, pozn.), tento je významne oslabený skutočnosťou, že výmenou za svoju spoluprácu tento svedok získal následne faktickú beztrestnosť, keďže trestné stíhanie proti jeho osobe bolo po právoplatnom ukončení trestného konania proti sťažovateľovi meritórne zastavené. I keď v čase konania a rozhodovania všeobecných súdov nebola táto skutočnosť známa, faktické a časové okolnosti prípadu posmeľujú ústavný súd konštatovať, že tento postup proti spolupracujúcemu svedkovi bol predvídateľný. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na zápisnicu z verejného zasadnutia Okresného súdu Trenčín o predbežnom prejednaní obžaloby z 8. apríla 2014, keď prokurátor na výslovný dopyt súdu už v tomto štádiu konania pred súdom informoval, že u tohto svedka došlo k podmienenému zastaveniu trestného stíhanie ako spolupracujúceho obvineného (č. l. 7299).

34. Ústavný súd tieto skutočnosti starostlivo posúdil, pričom pri skúmaní už uvedených procesných garancií pri hodnotení spravodlivosti trestného konania ako celku dospel k záveru, že osobitnú pozornosť (najmä so zreteľom na výhodu, ktorú spolupracujúci svedok získal) si v individuálnych okolnostiach prejednávanej veci zaslúži posúdenie a pregnantné vyhodnotenie okolnosti, či výpoveď spolupracujúceho svedka je priamo vo vzťahu k sťažovateľovi podporená inými dôkazmi. Bez zohľadnenia tejto skutočnosti nie je možné vykonať komplexné ústavnoprávne posúdenie spravodlivosti trestného konania ako celku vo vzťahu k sťažovateľovým výhradám uvedeným v ústavnej sťažnosti (bod 33, pozn.).

35. Ústavný súd sa tak zameril na odôvodnenie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a konštatuje, že túto skutočnosť sa vzhľadom na ich obsah nepodarilo posúdiť pre ich zmätočnosť a absenciu relevantného odôvodnenia. K posúdeniu celkovej spravodlivosti trestného konania v preskúmanom prípade tak v zmysle už uvedených kritérií nebolo možné pristúpiť.

36. K tejto námietke cielia aj výhrady sťažovateľa, ktoré smerovali k nedostatkom odôvodnenia rozsudkov všeobecných súdov, keďže z ich obsahu sa podľa sťažovateľa nedá zistiť, čo vykonané dôkazy mali potvrdzovať, resp. vyvracať. Sťažovateľ mieni, že rozsudok krajského súdu má v hodnotiacej časti zadovážených a vykonaných dôkazov obsahovať iba všeobecné tvrdenia bez uvedenia konkrétnych dôkazov, ktoré by tieto tvrdenia a závery súdu podporovali. Výsledky

dokazovania voči ostatným obžalovaným mal súd „paušalizovať“ aj na samotného sťažovateľa, pričom tohto má tak usvedčovať na rozdiel od tvrdenia oboch rozsudkov iba pochybná výpoveď svedka ██████████, ktorý tak tvorí voči nemu osamotený dôkaz.

37. Ústavný súd vo vzťahu k odôvodneniam rozhodnutí všeobecných súdov v úvode pripomína, že z nich musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi súdu na strane druhej. V prípade, ak odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje konkrétne dôkazy, prípadne len odvolanie sa na obsah spisu, prípadne je napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu pre nedostatok dôkazov a pre nezrozumiteľnosť nepreskúmateľné, sú právne závery súdu porušením ústavného princípu zákazu ľubovôle v rozhodovaní a také rozhodnutie je v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy.

38. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

39. Aj z judikatúry ESLP vyplýva, že súdy musia dostatočne jasne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

40. Vo vzťahu k právnym záverom odôvodňujúcim výrok rozsudku o vine sa žiada osobitne akcentovať, že tento musí byť výrazom celkom jednoznačného, žiadne dôvodné pochybnosti nevzbudzujúceho záveru, že sa práve obžalovaný dopustil skutku uvedeného vo výroku rozsudku, že tento skutok vykazuje znaky niektorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti trestného zákona, a to v spojení so znakmi všeobecnej časti (porov. III. ÚS 25/06).

41. Ústavný súd, berúc do úvahy už zmienené východiská, pristúpil pri skúmaní ústavnej sťažnosti k posúdeniu toho, či ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie krajského súdu spĺňa už zmienené kritériá.

42. Zohľadňujúc svoju judikatúru (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), v zmysle ktorej rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd v záujme poskytnutia plnej ochrany právam, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, preskúmal aj rozsudok okresného súdu v jeho veci.

43. Výpoveď sťažovateľa z prípravného konania a konania pred súdom je v rozsudku okresného súdu referovaná na s. 29 a vyplýva z nej, že sťažovateľ účasť na trestnej činnosti poprel, adresne namietal vybrané okolnosti, ktoré súviseli s jednotlivými čiastkovými útokmi. Pripustil, že v minulosti mal problémy so zákonom, v roku 1995 boli odsúdení spoločne s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] za krádeže áut. Je presvedčený, že kvôli svojej minulosti mu policajti chceli narobiť problémy. Zo spoluobžalovaných okrem [REDAKOVANÉ] nikoho nepozná. Namietal pravdivosť výpovede [REDAKOVANÉ], ktorý pri konfrontácii s jeho osobou nevedel reagovať na konkrétne otázky, ktoré mu kládol nielen vyšetrovateľ, ale aj obhajca. V roku 2008 – 2009 pracoval brigádnicky, nebol evidovaný na úrade práce, ale žil s družkou, ktorá riadne pracovala, takže mali dostatok finančných prostriedkov na živobytie a nebol odkázaný na to, aby páchal trestnú činnosť. Ani z výpovedí ostatných spoluobžalovaných nevyplýva, že by ho títo z trestnej činnosti usvedčovali.

44. Ako usvedčujúci dôkaz voči sťažovateľovi sa v rozsudku okresného súdu ďalej adresne spomína výpoveď spolupracujúceho svedka [REDAKOVANÉ], pričom s jej referátom je započaté od s. 31 rozsudku. Sťažovateľ sa v referovaných výpovediach svedka spomína veľmi útržkovito (vždy na niekoľkých riadkoch, pozn.) a bez akejkoľvek adresnej prepojenosti na trestnú činnosť, ktorá je sťažovateľovi kladená za vinu (s. 32, 34, 35 a 36, pozn).

45. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu ďalej vyplýva, že pred súdom boli okrem iného oboznámené výsledky previerok výpovedí na mieste svedka [REDAKOVANÉ] výsledky z domových prehliadok k jednotlivým skutkom obžaloby, zápisnice z ohliadok miesta činov, súd čítal znalecké posudky z oblasti mechanoskopie, daktyloskopie, chémie, metalografie, kriminalistickej elektrotechniky, ktorými boli skúmané jednotlivé komponenty nájdené pri domových prehliadkach u obžalovaných, resp. ich príbuzných z odcudzených a rozobratých vozidiel, a kriminalistické stopy analýzou DNA z nájdených biologických stôp, boli vykonávané záznamy z použitia služobných stôp (s. 39 rozsudku okresného súdu, pozn.). Opäť pritom chýba vysvetlenie, či sa tieto dôkazy týkajú aj osoby sťažovateľa a v akom rozsahu a vo vzťahu ku ktorým čiastkovým útokom, naopak prítomné je konštatovanie, že „na základe práve týchto úkonov bola vina obžalovaných preukázaná...“.

46. Povahou rovnaké konštatovanie okresného súdu sa nachádza aj v ďalšom odstavci na tej istej strane, kde sa uvádza: „Súd na základe takto vykonaného dokazovania, najmä s prihliadnutím na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] ako aj listinné dôkazy zabezpečené do spisu, ako aj z výpovedí svedkov poškodených a ďalších procesných úkonov vykonaných v prípravnom konaní ako aj pred súdom, dospel k záveru, že vina všetkých obžalovaných bola v celom rozsahu preukázaná.“

47. Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku krajského súdu s odvolacou námietkou o jedinom priamom dôkaze usvedčujúcom sťažovateľa (výpoveď spolupracujúceho svedka [REDACTED]) nestotožnil. Na tento argument reagoval nasledujúcim spôsobom (ústavný súd považuje za vhodné citovať celú pasáž z rozsudku krajského súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa): «Predovšetkým nie je možné prisvedčiť obhajobným tvrdeniam o tom, že jediný priamy dôkaz usvedčujúci obžalovaných je výpoveď svedka [REDACTED]. Tu je potrebné zdôrazniť, že usvedčujúcim výpovediam tejto osoby predchádzalo **zadržanie** obžalovaného [REDACTED] a [REDACTED] priamo na **mieste činu** dňa 8.9.2009 o 19.30 hod. v Bánovciach nad Bebravou, keď si títo prišli „preparkovať“ už predtým odcudzené vozidlo Škoda Octavia v Handlovej (čiastkový útok č. 13). Pred zadržaním príslušníkmi PZ sa obidve tieto osoby dali na **útek**.

Veci, ktoré boli nájdené vo vozidle, ktoré riadil obžalovaný [REDACTED] tesne pred zadržaním, jednoznačne svedčia o tom, že užívatelia vozidla môžu byť páchatelia celej radv krádeží áut. resp. pokusov krádeži, o ktorých už mali príslušníci PZ vedomosť. V predmetnom vozidle, ktoré patrilo otcovi obžalovaného [REDACTED] ([REDACTED]), boli zaistené „lámaky“. skrutkovače, rušičky, riadiace jednotky, mobily, rukavice, množstvo sáčkov čierneho korenia, dokonca aj odcudzená prevodovka z auta (čiastkový útok č. 43). Zo znaleckého dokazovania pritom vyplynulo, že Jámak" - stopa č. 10 zaistený v tomto aute, bol predtým použitý na poškodenie valca cylindrickej vložky osobného motorového vozidla Škoda Octavia. LČ: PB 747BG. o krádež ktorého sa pokúsili obžalovaný [REDACTED] a [REDACTED] (čiastkový útok č. 17).

Práve vychádzajúc z tejto nezvratnej skutkovej okolnosti a usvedčujúcich aj priamych dôkazov zaistených práve pri čine, vychádzal správne súd prvého stupňa pri hodnotení aj ďalších dôkazov, ale najmä výpovede [REDACTED], ktoré urobil v postavení podozrivého, obvineného a svedka.»

48. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd síce v napadnutom rozsudku reagoval na zásadnú odvolaciu námietku sťažovateľa, avšak v tomto prípade ústavne neudržateľným spôsobom, keď z už uvedeného zdôvodnenia (ani pri systematickom použití zvyšnej časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu, pozn.) sa nedá zistiť, ktoré ďalšie dôkazy usvedčujú z trestnej činnosti priamo sťažovateľa.

49. Ústavný súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí k zárukám základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a že tomuto právu zodpovedá povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia. Táto požiadavka nie je samoučelná ani formálna. Prostredníctvom odôvodnenia sa súd podrobuje kontrole, či pri rozhodovaní vzal do úvahy všetky v konaní významné skutkové a právne prvky sporu a či ich hodnotenie súdom je v súlade s právnou úpravou, podľa ktorej súd o spore rozhodoval. Odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny a je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky (DRGONEC, Ján. Čl. 46. In: DRGONEC, Ján. Ústava Slovenskej republiky. 2. vydanie. Bratislava : Nakladateľství C. H. Beck, 2019, s. 877.).

50. Úlohou ústavného súdu tak bolo v tejto súvislosti posúdiť, či argumenty sťažovateľa, ktorými tento v konaní pred všeobecnými súdmi poukazoval na nedostatky v odôvodneniach ústavnou sťažnosťou napadnutých rozhodnutí, boli relevantné, podstatné, významné a týkajúce sa veci a či tieto boli adekvátne konkrétne a formulované dostatočne jasným a presným spôsobom (Pronina

proti Ukrajine. Rozsudok z 18. 7. 2006 k sťažnosti č. 63566/00, § 25; Krasulya proti Rusku. Rozsudok z 22. 2. 2007 k sťažnosti č. 12365, § 52; Hiro Balani proti Španielsku, Séria A, 1994, č. 303-B, § 28).

51. Ústavný súd už v minulosti rozhodol, že keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 402/08).

52. Úlohou ústavného súdu nie je pritom skúmať, či na zásadné argumenty sťažovateľov bola zo strany krajského súdu poskytnutá vecne správna odpoveď, ale či nastolené otázky relevantného charakteru krajský súd zodpovedal a ak áno, či odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter (III. ÚS 44/2011). Z uvedeného vyplýva, že nestačí, ak súd na argument účastníka konania zareaguje, ale vyrovná sa s ním nedostatočne. O túto situáciu ide aj v preskúvanom prípade.

53. Ústavný súd tak v okolnostiach prejednávanej veci registruje zásadný konflikt medzi sťažovateľom, ktorý tvrdí, že ho z trestnej činnosti usvedčuje iba nevierohodný spolupracujúci svedok [REDAKOVANÉ] a ostatné vykonané dôkazy sa ho na rozdiel od tvrdenia súdov netýkajú (napr. s. 3 odvolania sťažovateľa z 11. marca 2015, s. 1 vyjadrenia sťažovateľa k odvolaniu prokurátora a doplnenia písomných dôvodov odvolania z 11. mája 2015) a odôvodnením rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré opakovane uvádzajú, že z trestnej činnosti je sťažovateľ usvedčovaný viacerými dôkazmi, avšak neuvádzajú ktorými, prípadne tento argument vo vzťahu k sťažovateľovi vysvetľujú nekonkrétnym, všeobecným a nepreskúmateľným spôsobom (napr. 39 rozsudku okresného súdu, s. 30 rozsudku krajského súdu).

54. Ústavný súd pritom vyhodnotil túto skutočnosť ako zásadnú, aby tak mohol v ústavnoprávnej rovine zodpovedne posúdiť spravodlivosť trestného konania ako celku s ohľadom na už zmienené kritériá. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa nemôže a nesmie nahradzovať právomoc všeobecných súdov a sám vyhľadávať skutočnosti a dôkazy, ktoré môžu či nemusia byť obsiahnuté v súdnom spise a ktoré sa nepremietli do ich rozhodnutí. V prípade zistenia, že niektorá z uplatnených námietok, ktorá mohla byť relevantná pre samotné rozhodnutie vo veci, nebola zo strany všeobecných súdov náležitým spôsobom zohľadnená a reflektovaná, musí ústavný súd napádané rozhodnutie zrušiť a umožniť všeobecnému súdu vysporiadať sa s predmetnou námietkou a argumentáciou sťažovateľa v rámci jemu zákonom zverenej právomoci.

55. Z pohľadu ústavnoprávneho tak krajský súd zaťažil svoje rozhodnutie vážnou chybou, (nedostatočným odôvodnením svojho rozhodnutia vo vzťahu k podstatným odvolacím námietkam sťažovateľa), ktorá vo svojom dôsledku spôsobila porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na uvedený záver ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 23 To 89/2015 z 29. februára 2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zmysle § 134 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde je krajský súd viazaný názorom ústavného súdu, preto jeho úlohou bude po vrátení

mu veci na ďalšie konanie rešpektovať názor vyplývajúci z dosiaľ uvedeného odôvodnenia tohto rozhodnutia.

56. Ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou v tejto veci nebolo posúdiť vinu sťažovateľa, ale preveriť, či skutočnosti uvedené v napadnutých rozhodnutiach dávajú dostatočný záver pre výroky v nich obsiahnuté. Bude preto úlohou krajského súdu vysporiadať sa dostatočným a presvedčivým spôsobom so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa, a to v rozsahu a spôsobom, ktorý vyplýva z tohto nálezu ústavného súdu.

57. Ústavný súd vzhľadom na výsledok svojej prieskumnej právomoci vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu nepovažoval za potrebné či nevyhnutné vecne sa zaoberať námietkami smerujúcimi proti rozhodnutiu najvyššieho súdu, pretože na kasáciu rozsudku krajského súdu vzhliadol ako na dostatočné zavŕšenie sťažovateľom požadovanej ústavnoprávnej ochrany jeho základných práv, keďže týmto postupom zároveň došlo k eliminácii prípadných pre sťažovateľa negatívnych účinkov dovolacieho rozhodnutia. Navyše, procesné štádium, v ktorom sa vec sťažovateľa ocitne po jej vrátení ústavným súdom krajskému súdu, navodzuje nadbytočnosť vstupu právomoci ústavného súdu do dovolacieho konania.

58. Z týchto dôvodov ústavný súd ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 6Tdo 88/2016 z 20. apríla 2017 nevyhovел, keď zrušením rozsudku krajského súdu považoval ústavné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na prístup k súdu za dostatočné.

IV.1.2. Nevykonanie dôkazov navrhovaných sťažovateľom a porušenie práva na obhajobu

59. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej namieta skutočnosť, že všeobecné sudy porušili jeho právo na obhajobu tým, že nevyhoveli návrhu obhajoby na vykonanie niektorých dôkazov, ktoré v ústavnej sťažnosti adresne identifikuje ako návrhy, výsluch svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], ako aj znalecké skúmanie vierohodnosti spolupracujúceho svedka [REDACTED]. Tým vymedzil aj rozsah prieskumnej povinnosti ústavného súdu.

60. Ústavný súd si overil spôsob, akým sťažovateľ, zastúpený obhajcom, uplatňoval tieto námietky pred všeobecnými súdmi, pričom z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti, ako aj pripojeného súdneho spisu zistil, že sťažovateľ nevykonanie výsluchu svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] namietal až v dovolacom konaní v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (s. 3 dovolania). V písomných dôvodoch odvolania z 11. marca 2015, ako aj ich následného doplnenia z 11. mája 2015 túto námietku neuvádzal. Naopak, skutkové zistenia, na ktoré sťažovateľ v odvolaní prostredníctvom obhajcu poukazuje, odvodzuje práve od výsluchu predmetných svedkov a z písomnej správy [REDACTED], pričom tieto konfrontuje práve so závermi dokazovania, ktoré vplynuli z výsluchu spolupracujúceho svedka [REDACTED].

61. Už zmienené skutočnosti bránia ústavnoprávnemu prieskumu tejto časti ústavnej časti z dôvodu uplatňovania subsidiárnej právomoci ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je totiž urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou

orgánu verejnej moci (pozri Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248), pričom princíp subsidiarity zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti (pozri Ľalík, M., Ľalík, T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2019, s. 389). Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd má kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutého sťažovateľovi zlyhajú. Ak teda ústavný súd zistí, že o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa bol oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ústavnej sťažnosti nemôže vyhovieť.

62. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je teda založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého sa môže o ústavných sťažnostiach konať len vtedy, ak o ochrane označených základných práv a slobôd sťažovateľov (porušenie ktorých sa namieta) nerozhoduje, resp. nemohol rozhodovať iný (všeobecný) súd. Konanie pred ústavným súdom totiž nie je konaním, v ktorom by bolo možné naprávať to, čo účastník predchádzajúceho konania zanedbal, keď si riadne a včas nehájil svoje práva, hoci tak urobiť mohol a mal. Ústavná sťažnosť preto nepredstavuje klasický alebo alternatívny riadny ani mimoriadny opravný prostriedok, ale osobitný ústavný prostriedok, ktorý pred ústavným súdom otvára celkom nové konanie. Ústavná sťažnosť teda predstavuje prostriedok „ultima ratio“ a je nástrojom ochrany základných práv a slobôd, nastupujúcim až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov určených na ochranu práv, uplatniteľných v súlade so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (pozri Ľalík, M., Ľalík, T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2019, s. 387).

63. Rovnako ústavný súd v tejto súvislosti pre doplnenie poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ prostredníctvom obhajcu na hlavnom pojednávaní konanom 20. januára 2015 (č. l. 7419 až 7424), v súvislosti s výsluchmi obhajobou navrhovaných svedkov (ktorých nevypočutie namieta aj v konaní pred ústavným súdom, pozn.) uviedol, že súhlasí s čítaním výpovedí svedkov vo vzťahu k osobe obžalovaného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] 970-972, [REDAKOVANÉ] 1054-1055, [REDAKOVANÉ] 1056-1057, pričom na predmetnom hlavnom pojednávaní boli aj tieto dôkazy vykonané ich prečítaním. Z uvedeného vyplýva, že tento spôsob vykonania predmetných dôkazov bol realizovaný v tom čase za súhlasu strán trestného konania a nič na tom nemení ani skutočnosť, že predtým obhajoba navrhovala zvoliť iný spôsob ich vykonania (a tento názor prejavovala príležitostne aj potom). Na ťarchu súdu nemožno pričítať zmenu názorov obhajoby na spôsob vykonávania dôkazov v trestnom konaní, keďže týmto spôsobom by sa v podstate vytvorili podmienky pre neobmedzené namietanie procesu dokazovania v rozpore so zásadou zákonnosti.

64. Ústavný súd sa ďalej zameril na posúdenie, akým spôsobom bola uplatnená a posúdená ďalšia námietka sťažovateľa týkajúca sa nevykonania dôkazu „overenia vierohodnosti“ svedka [REDAKOVANÉ].

65. V tejto súvislosti je žiaduce pripomenúť, že účastníkovi konania pred súdom musí byť daná možnosť navrhnúť dôkazy, ktorých vykonanie pre preukázanie svojich tvrdení považuje

za potrebné. Tomuto procesnému právu účastníka zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch rozhodnúť, ale pokiaľ im nevyhovie, vo svojom rozhodnutí vysvetliť prečo, z akých dôvodov navrhované dôkazy nevykonal, resp. ich pre základ svojich skutkových zistení neprevzal. Ak tak všeobecný súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných predpisov, ale súčasne postupuje v rozpore so zásadami vyjadrenými v piatej hlave (najmä čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny). Zásada voľného hodnotenia dôkazov teda neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Neakceptovanie dôkazného návrhu obvineného možno založiť na troch dôvodoch. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, k overeniu alebo vyvráteniu ktorej je dôkaz navrhnutý, nemá relevantnú súvislosť s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz nemôže overiť ani vyvrátiť tvrdenú skutočnosť, teda vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje výpovednou potenciou. Tretím je nadbytočnosť dôkazu, argument, podľa ktorého určité tvrdenie, na ktorého overenie alebo vyvrátenie je dôkaz navrhnutý, bol už v doterajšom konaní bez dôvodných pochybností (s praktickou istotou) overené alebo vyvrátené (m. m. Ústavný súd Českej republiky, I. ÚS 733/01).

66. Pokiaľ ide o tzv. opomenuté dôkazy, k pochybeniu všeobecných súdov, ktoré sa dôsledkami dotýka kautel ústavného práva dochádza najmä vtedy, pokiaľ všeobecný súd návrh na vykonanie konkrétneho dôkazu odmietne bez adekvátneho odôvodnenia, prípadne tento návrh úplne ignoruje, čo znamená, že v dôvodoch samotného rozhodnutia nebude o príčinách takeého odmietnutia žiadna zmienka, prípadne sa všeobecný súd o tejto okolnosti zmieni, ale iba okrajovo a veľmi všeobecne, spôsobom, ktorý nezodpovedá povahe a závažnosti veci (napr. m. m. Ústavný súd ČR IV. ÚS 185/96, II. ÚS 182/02, I. ÚS 413/02).

67. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ návrh na vykonanie dokazovania overovaním vierohodnosti spolupracujúceho svedka uvádzal už v konaní pred súdom (napr. už na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby 8. apríla 2014, ako aj v ďalšom priebehu trestného konania), rovnako ho uviedol v písomných dôvodoch odvolania z 11. marca 2015, o ktorých následne rozhodoval krajský súd napadnutým rozsudkom.

68. Ústavný súd tak preskúmal, či reakcia krajského súdu na tento dôkazný návrh bola ústavne udržateľná vo vzťahu k okolnostiam prerokovávanej veci. Na tento účel v primeranom rozsahu vykonal tzv. „Perna test“ (Perna proti Taliansku, č. 48898/99, rozsudok veľkého senátu zo 6. mája 2003, doplnený koncepciou v zmysle Rozsudku Veľkého senátu ESĽP vo veci Murtazaliyeva proti Rusku z 18. 12. 2018, č. 36658/05), ktorý je založený (čo i len implicitne) na posúdení troch základných kritérií: (a) či bola žiadosť o doplnenie dokazovania dostatočne odôvodnená a či sa týkala podstaty obvinenia, či (b) bol posúdený význam určitého dôkazu a či v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania a napokon (c) či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.

69. Návrh na doplnenie dokazovania musí byť pritom adekvátne a dostatočne odôvodnený, čo je potrebné posudzovať a hodnotiť s ohľadom na konkrétne okolnosti individuálneho prípadu, a nie iba v abstraktných súvislostiach [(napr. s ohľadom na štádium, v ktorom sa konanie nachádza, samotný priebeh doterajšieho konania, doterajšiu argumentáciu a stratégiu strán konania, ich procesné správanie) Pello c. Estónsko, č. 11423/03, § 33, 12. 4. 2007]. Individuálne posúdenie

veci musí v sebe implikovať aj druhé kritérium, ktorým je posúdenie relevantnosti navrhovanej výpovede a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Úvaha súdu, ktorý nevyhovel návrhu na vykonanie určitého dôkazu, musí zodpovedať (čo sa týka rozsahu a podrobnosti poskytnutých dôvodov) argumentom, ktoré uviedla obhajoba. V tejto súvislosti možno hovoriť o priamej úmere, t. j. čím silnejšie argumenty uvádza obhajoba, tým presvedčivejšie by mali byť dôvody súdu na odmietnutie jej návrhu na výsluch svedka/svedkov. Je však súčasne vhodné pripomenúť, že nemožno od súdov vyžadovať, aby dávali podrobnú odpoveď na každý prednesený návrh obhajoby, dôvody by však mali byť kvalitou adekvátne (napr. v zmysle kritérií Van de Hurk c. Holandsko, 19. 4. 1994, § 61, séria A č. 288 a Boldea c. Rumunsku, č. 19997/02, § 30, 15. 2. 2007). V zmysle tretieho kritéria tzv. Perna testu je nutné skúmať, či v prípade, ak súd odmietne návrh na výsluch svedka, bola dodržaná spravodlivosť súdneho konania ako celku. V tejto súvislosti je vhodné prízvukovať, že sa tak má diať vo vzťahu k priebehu celého konania, a nie na základe izolovaného posúdenia jednej konkrétnej skutočnosti alebo udalosti. Práve posúdenie veci v zmysle posledného tretieho kritéria má za následok, že test bude dostatočne flexibilný, a nie príliš formalistický.

70. V tejto súvislosti ústavný súd podrobil ústavnému prieskumu námietky sťažovateľa v zmysle už uvedených kritérií a konštatuje, že dôvod pre kasačnú intervenciu ústavného súdu nenašiel. Reakciu krajského na tento dôkazný návrh považuje za primeranú kvalite samotného dôkazného návrhu, keď tento na viacerých miestach namietaného rozsudku uvádza argumenty, prečo považuje spolupracujúceho svedka (a jeho výpoveď) za vierohodného. Je síce namieste konštatovať, že by bolo vhodnejšie tieto vysvetlenia sústrediť do jedného argumentačného celku s adresným vyvrcholením explikačných dôvodov vo vzťahu k dokazovaniu znalcom psychológom, v celkovom kontexte je však nepochybne zrozumiteľné, prečo odvolací súd nepovažuje tento návrh (v kontexte skutkového stavu tak ako bol zistený súdom prvého stupňa, pozn.) za dôvodný.

71. Tieto okolnosti tak nie sú spôsobilé negatívne zasiahnuť ani tretie kritérium, ktorým je celková spravodlivosť trestného konania, a preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel.

IV.1.3. Námietka týkajúca sa nedostatočného preukázania legalizácie motorových vozidiel

72. Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že z popisu skutku (čiastkových útokov) nevyplýva, či vôbec došlo k zlegalizovaniu motorových vozidiel jeho konaním, ani popis spôsobu, akým k tomu malo dôjsť, ani jeho úmysel zatajiť existenciu veci a zakryť jej pôvod v trestnom čine. Takéto jeho konanie nevyplýva ani zo skutkových zistení získaných z výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorý takéto konanie sťažovateľa vôbec nepopísal.

73. Z odôvodnenia sťažovateľom podaného odvolania však ústavný súd zistil, že jeho obsahom neboli námietky týkajúce sa nepreukázania naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti a prvýkrát ju uplatnil až v dovolaní.

74. Ústavný súd konštatuje, že túto námietku mal sťažovateľ jasným a zrozumiteľným spôsobom uplatniť už v konaní pred okresným súdom a krajským súdom. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je mimoriadnou opravnou inštanciou a nemôže nahrádzať právomoc všeobecných súdov. Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným

súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (pozri rovnako bod 63 – 64 tohto nálezu, pozn.).

75. Z už uvedených dôvodov tak ústavný súd ani v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

IV.1.4. K namietanému porušeniu základného práva na právnu pomoc

76. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že táto v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k tvrdenému porušeniu predmetného základného práva obsahuje iba veľmi plytkú argumentáciu, ktorá svojou povahou a rozsahom neumožňuje vykonať ústavnoprávny prieskum. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označenému základnému právu sťažovateľa je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, v čom konkrétne malo spočívať porušenie základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

77. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

78. Vzhľadom na to, že nedostatok odôvodnenia, ktoré predstavuje podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy, nemožno považovať za odstrániteľný nedostatok formálnej povahy (na ktorý cieľ § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pozn.), ústavný súd v okolnostiach daného prípadu sťažovateľa na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti spočívajúcich v nedostatočnom odôvodnení ústavnej sťažnosti nevyzýval.

79. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnej sťažnosti ani v tejto časti nevyhovel.

V.

Trovy konania

80. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 409,53 eur.

81. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3 vyhlášky).

Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 147,33 eur a hodnota režijného paušálu je 8,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane porady s klientom a podanie sťažnosti ústavnému súdu) a na náhradu hotových výdavkov vo výške 38,27 eur a náhradu za stratu času vo výške 58,92 eur za poradu s klientom v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a ústave na výkon väzby Leopoldov.

82. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu